

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра хірургії та хвороб дрібних домашніх тварин

ЗМІЩЕННЯ СИЧУГА У КОРІВ
(методичні рекомендації)

Біла Церква – 2019

Затверджено вченою радою факультету
ветеринарної медицини
(протокол № 1 від 29 серпня 2019 р.)

Укладачі:

Чорнозуб М.П., канд. вет. наук, доцент

Рубленко М.В., академік НААН, д-р вет. наук, професор

Ємельяненко О.В., канд. вет. наук, доцент

Зміщення сичуга у корів: методичні рекомендації / М.П. Чорнозуб, М.В. Рубленко, О.А. Ємельяненко. – Біла церква, 2019. – 33 с.

У рекомендаціях описано причини та діагностику лівостороннього й правостороннього зміщень сичуга у великої рогатої худоби. Авторами детально висвітлено методи оперативного лікування цих захворювань.

Рекомендовано ветеринарним лікарям, слухачам ІПНКСВМ, науковим фахівцям, викладачам і студентам вищих навчальних закладів ІІІ–ІV рівнів акредитації зі спеціальності 211 “Ветеринарна медицина”.

Рецензенти: **Головаха В.І.**, д-р вет. наук, професор, професор кафедри терапії та клінічної діагностики ім. В.І. Левченка (Білоцерківський національний аграрний університет)

Сторожук В.А., канд. вет. наук, доцент, доцент кафедри анатомії та гістології ім. П.О. Ковальського (Білоцерківський національний аграрний університет)

ВСТУП

Зміщення сичуга (*Dislocacio abomasi*) характеризується здуттям і зміщенням органа вліво (80 % усіх випадків; *Dislocacio abomasi sinistra*) або вправо (*Dislocacio abomasi dextra*). У разі зміщення вліво сичуг розміщується між рубцем і лівою черевною стінкою, за правобічного зміщення – каудодорсально між правою черевною стінкою та кишечником. Зміщення сичуга вправо часто ускладнюється скручуванням органа й тому захворювання перебігає важче, оскільки порушується евакуація вмісту по шлунково-кишковому каналу, що призводить до інтоксикації організму, ураження інших органів, вибракування або загибелі тварин. Захворювання спостерігається здебільшого у великої рогатої худоби, рідко – в овець і кіз.

На зміщення сичуга хворіють переважно високопродуктивні корови. У фермерських господарствах країн Західної Європи та США щорічно його виявляють у 0,6–5 % хворих тварин. Вперше зміщення сичуга вліво в корів було описане в Англії Х. Бергом і М.Фордом (1950), у Німеччині Х. Мюллером (1953), США Г. Мооре та ін. (1954). Ними були опрацьовані різні методи його лікування. У Радянському Союзі зміщення сичуга спостерігали А.В. Шилінов, О.Ч. Прачинський (1964), А.І. Федоров (1969), К. Кийн (1969). Однак у колишньому Радянському Союзі й в Україні тривалий час цьому захворюванню не приділяли належної уваги, хоча деякі методи лікування корів з даною патологією були описані Г.С. Кузнецовим ще в 1964 році. Не виключено, що захворювання було поширене в молочних господарствах країни. Водночас в Україні зміщення сичуга діагностують у 0,5–2 % високопродуктивних корів, закуплених за кордоном.

У більшості випадків зміщення сичуга реєструють у стійловий (зимово-весняний) період утримання тварин. Частіше хворіють високопродуктивні корови молочних порід і, як вказує ряд літературних джерел, старші 5-ти років. Наші спостереження показали, що цю патологію частіше відмічають у первісток. Хвороба, як правило, розвивається протягом 4-х тижнів після

розселення корів (65 % випадків захворювання й більше) і значно рідше за 3 тижні до нього. Значно рідше захворювання діагностують у бугаїв і молодняку старше 3-місячного віку та нетелів. Існують дані, що в молодняку та нетелей сичуг частіше зміщується в правий бік.

ЕТІОЛОГІЯ

Причини цього захворювання залишаються й нині до кінця невивченими. Сприяючими факторами вважають різку зміну раціону або порушення його структури (надмірна кількість концентрованих кормів, мало соковитих і грубих) та режиму годівлі. Високопродуктивним коровам концентровані корми слід згодовувати 5–6 разів на добу, а порушення такого режиму годівлі може спричинити посилене газоутворення. Також розвитку захворювання сприяють відсутність активного моціону або випасання тварин.

Зміщення сичуга може бути вторинним, як наслідок атонії та гіпотонії шлунково-кишкового тракту, які розвиваються в результаті ацидозу чи алкалозу рубця, травматичного ретикуліту або ретикулоперитоніту, закупорення книжки, кетозу, патології печінки, післяродової гіпокальціємії, порушення обміну речовин, ураження вагуса, за акушерської патології (затримка посліду; ендометрит; аборти чи роди, які перебігають із сильними потугами; коли в тварин заворот матки та їх перекидають для її розкручування), ураженні кінцівок (пододерматити тощо). Сприяють появі зміщення сичуга стреси, транспортування нетелей чи корів під час глибокої тільності. Доведена (Stober M., 1974) можливість передачі цієї хвороби за спадковістю.

ЗМІСТ

Вступ.....	
Етіологія.....	
Патогенез.....	
Симптоми.....	
Перебіг.....	
Патолого-анатомічні зміни.....	
Діагноз.....	
Прогноз.....	
Лікування.....	
Профілактика.....	
Рекомендована література.....	

Науково-практичне видання

**Зміщення сичуга у корів
(методичні рекомендації)**

Чорнозуб Микола Петрович

Рубленко Михайло Васильович

Ємельяненко Олександр Володимирович

Редактор О.М. Трегубова

Комп'ютерний набір М.П. Чорнозуб

Здано до складання 25.08.2019. Підписано до друку . .2019.

Формат 60×84¹/₁₆. Ум. др. арк. . Зам. . Тираж 500.

09117, м. Біла Церква, Соборна пл., 8/1, тел. 33-11-01